

הבהרה: מובן ופשוט, שאסור להאמין בדברים אלו כפשוטן, וצריך להבין אותם במובן אחר לגמרי, שהצדיק שבטל לגמרי לרצון השי"ת, מתגלה בנפשם וגופם אור השכינה ועצמותה יותר משאר בני אדם.

ד' אותיות שם הוי' בלבוש זשיפיצע ובלבוש ספאדיק

ב"פּלח הרמוץ" שמות ע' ט' כתב הרה"ק ר' יחיאל מיכל מזלוטשוב: "שאתה הוא הצדיק בעולם הזה, הוא דוגמת האלקים בשמים". וב"באר משה" להרה"ק ר' משה בריעה בנו של המגיד מקאזניץ כתב בפ' האזינו: ובודאי יש שלומי אמוני ישראל יחידי סגולה צדיקי הדור, שממש עצם הוי' ב"ה מאיר ובא לפניהם. וכמו ששמעתי מאדמו"ר הה"ק בוצ"ק מו"ה אלימלך זצ"ל שאמר על אדם אחד, שבכל מקום שהולך כביכול עצם ההוי' הולך לפניו, וע"כ בהיות האדם במדריגה המעולה הזו, יוטל פחד ומורא על כל העולם כולו, שכולם ירעדו ויחתו ויפחדו מעצם הוי' ב"ה המאיר ובא לפניו.

וב"נועם אלימלך" פ' ואתחנן: "מחמת שהצדיק מדבק עצמו בהשי"ת ב"ה, ונמצא חיותו דבוק בהחיים הנצחיים העצמיות, והוי ליה חיותו של הצדיק ג"כ עצמיות ונצחיות, כי עצם אל עצם יחד ידובק". וב"שארית ישראל" להרה"ג מוילעדניק (שער הזמנים שער ב' דרושים לפסח מאמר ב'): וזהו והאיש משה עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה.. והוא התכלל עצמו עם השם.. להתכלל במאור הוא הא"ס ית' בעצמו". ובספר "מחשבת חרוץ" להרה"ק ר' צדוק הכהן מלובלין (כה,ד) כתב בביאור מאחז"ל "עתידין צדיקים שיקראו בשמו של הקב"ה", "שהם מכירים חסרונם ושאינן להם שום כח ושום דבר רק מה שהשי"ת נותן ומשפיע ועוזר... זהו תכלית הדביקות עד שיקרא כולו בשם ה'".

והרה"ק ר' לוי יצחק מברדיצ'וב ב"קדושת לוי" פ' בשלח עה"פ (טו,ג) ה' איש מלחמה ה' שמו, כתב: "כשהצדיק מתפלל להשם ית' להשפיע רחמים וחסדים על ישראל, אזי מתלבש כביכול הבורא ב"ה בהצדיק.. פירוש אלקים מתלבש באותו הצדיק כביכול ונקרא איש האלקים". ועד"ז שם פ' בלק עה"פ (כג,יט) לא איש אל ויכזב. ועוד כתב בפ' שופטים ד"ה לשמש: "מצינו בתורה שהשתחוו לצדיק.. ומצינו שקרא הקב"ה ליעקב אבינו אל, רצ"ל מחמת שקיים כל התורה היה בבחי' אל. כמו"כ כל הצדיקים מחמת ציווי התורה יש להם בחי' זו ומותר להשתחוות להם".

ובספר "מאיר עיני חכמים" להרב דקארסטשוב (תלמיד בעל "אור המאיר") ע' טו: "וזה סוד שהקב"ה קרא ליעקב אל.. כי הצדיק הוא ממש אלקות". והרה"ח ר' חיים עוזר מרינובסקי ז"ל בספרו "על אבותינו ועל יחוסם" בע' 324 הביא, שהרה"ק ר' דוד מטולנא נשאר "מהו צדיק ומהו חסיד", והשיב: "א צדיק איז א שטיק ג-א-ט. און א חסיד? זאי, וועסטו וויסן".

ודבר נפלא בספר "דרכי חיים ושלו" מהגאון הקדוש ממונקאטש (מנהגי תענית צבור): "ששמע מפה קדוש הגה"ק בעל 'שם שלמה' האב"ד דפה, שאמר בשם צדיקים מגודל נשמת הגה"ק הרמ"מ מרמינוב ז"ע, כי הקב"ה לקח ד' אותיות שם הוי' כביכול וכרכן בלבוש זשיפיצע ובלבוש ספאדיק ומזה נעשה הרבי ר' מענדלי מרימנוב.

וראה בספר "על הצדיקים" להרה"ח ר' אברהיש ברוך פבזנר שליט"א, שאסף כעמיר גרנה מראי מקומות רבים בנושא זה. וכן בספר "כל הנקרא בשמי" מהרה"ח ר' אסף פרומר שי'.

ובאמת מקור הדברים מפורש במאמרי חז"ל בנגלה ובנסתר, ונעתיקם כאן כלשונם. דבב"ב עה,ב: "אמר רבה א"ר יוחנן עתידין צדיקים שנקראים על שמו של הקב"ה.. וא"ר שמואל בר נחמני א"ר יוחנן, ג' נקראו על שמו של הקב"ה ואלו הן, צדיקים ומשיח וירקושלים". ופירש הרשב"ם: "נקראו על שמו: שיהי שם ה'". ורבינו גרשום פירש: "ה' ממש יקראו להם". ובמד"ר וישלח פע"ט,ח: "אמר ריש לקיש, ויקרא לו אל אלקי ישראל, אמר (יעקב אבינו, לקב"ה), אתה אלוהה בעליונים ואני אלוהה בתחתונים". והיינו שהמדרש מפרש את הפסוק "ויקרא לו אל אלקי ישראל", שיעקב קרא לעצמו בשם זה. ובמגילה יח,א. למדו מפסוק זה: "שקראו הקב"ה ליעקב אל.. ומי קראו – אלקי ישראל". ובמד"ר ויחי פצ"ח,ד. אומר יעקב אבינו לבניו: "מה הקב"ה בורא עולמות, אף אביכם בורא עולמות" (ולהעיר ש"הקב"ה בורא עולמות" היינו עצמותו ומהותו, כדאיתא בתניא באגרת הקודש פרק כ'). ובמד"ר בחוקותי פל"ו,ד: "אמר הקב"ה לעולמו, עולמי עולמי, אומר לך מי בראך? יעקב בראך וישראל יצרך, שנאמר (ישעי' מג,א) כה אמר ה' בוראך יעקב ויוצרך ישראל".

ובזוהר ח"א בהקדמה (ט,ב ואילך) "אוף הכי אנא אימא, בכל חכמי הגוים אין כמוהו אבל בחכמי ישראל אית, אי הכי אלקה דאית בחכמי ישראל כוותיה לאו איהו עלאה שליטא.. ודאי שפיר קאמרת, מאן מחיה מתים אלא קוב"ה בלחודו, אתו אליהו ואלישע ואחיו מתייא. מאן מוריד גשמים אלא קוב"ה בלחודו, אתא אליהו.. מאן עבד שמיא וארעא.. אתא אברהם.. ותו דוקב"ה גוזר גזרין וצדיקיא דישראל מבטלין לון דכתיב (שמואל ב' כג,ג) צדיק מושל יראת אלוקים, ותו דאיהו פקיד לון למהך באורחוי ממש לאתדמא ליה בכלא".

ובזוהר ח"ב קטז,א: "אתו כלהו מארי מתיבתאן ואשטתחו קמיה (דרעיא מהימנא) ואמרו ודאי קוב"ה מליל בפומך וליה אנן סגדין". ושם קסג,ב: "אמר רבי אלעזר, ודאי אנפי שכינתא חמינא, דהא כד חמי ברנש צדיקיא או זכאין די בדרא ואערע בהו, ודאי אינון אנפי שכינתא. ואמאי איקרון אנפי שכינתא, בגין דשכינתא אסתתרת בגוויהו, איהו בסתימו ואינון דאתגליא.. ואתון קדישין עליונין שכינתא בהדיכו, ואנפין דלכון כאינון אנפין דילה". ובח"ג נט,ב: "ר' פנחס בן יאיר נשק לרשב"י, אמר, זכינא לנשקא לשכינתא". ושם עט,ב: "רבי אבא וחברייא חמאן לרבי שמעון, הוה רהטי אבתריה ואמרי: אחרי הוי' ילכו".

ובירושלמי עירובין פ"ה ה"א: "שכל עמידות שעמד אליהו לפני אחיה השילוני רבו, כאילו עמד לפני השכינה", ופירש בספר "יסוד העבודה" (ח"ב פ"ה אות יז) בשם הרדב"ז: "מפני שאחיה היה שכלו ומחשבתו משוטטת ומתדבקת בגדולת הבורא יתברך שמו, ואליהו כשעמד לפני רבו קישר הוא מחשבתו עם מחשבת רבו באהבת הלב, על כן כאילו עומד לפני השכינה".

וכן הוא בספרי הראשונים והאחרונים שהשכינה מתלבשת ומתאחדת עם הצדיקים, וזהו תכלית העילוי שמגיעים אליו הצדיקים בעובדת ה' שלהם.

וכמ"ש רבינו בחיי (תשא לג,ז) שצויין במכתב כ"ק אדמו"ר זי"ע הנ"ל: "והיה כל מבקש ה' יצא אל אוהל מועד אשר מחוץ למחנה.. מכאן שנקרא משה בשם המיוחד, וכן מצינו שנקרא יעקב בשם אל.. וכן מצינו בשם הצדיק שנקרא בשם המיוחד.. וכן מצינו במלך המשיח שנקרא בשם המיוחד שנאמר (ירמיהו כג,ו) זה

שמו אשר יקראו ה' צדקנו.. וטעם הדבר בכולם, כי הדבק בדבר נקרא על שם הדבר שידבק בו". (ועד"ז כתב גם בפירושו בפרשת לך לך יב.ו. ובפרשת מטות לב, כז).

והב"ח בטור או"ח סימן מז: "דכוונתו ית' מעולם היתה שנהיה עוסקים בתורה, כדי שתתעצם נשמותינו בעצמות ורוחניות וקדושת מקור מוצא התורה.. ואם היו עוסקים בתורה על הכוונה הזאת, היו המה מרכבה והיכל לשכינתו יתברך, שתהיה השכינה ממש בקרבם, כי היכל ה' המה ובקרבם ממש היתה השכינה קובעת דירתה".

והרמ"ע מפאנו בספרו "חיקור דין" פרק כד כתב: "שגם האיש השלם שיש בו היראה האמיתית.. ללכת בדרכי המקום ב"ה ובמדת מלכות ה"א אחרונה שבשם שהיא עניה כידוע, סופו שילך מעילוי לעילוי עד שיקיימה מעושר בכל ד' אותיות השם.. ע"ד שאמרו ז"ל עתידים צדיקים שיקראו בשמו של הקב"ה, כי שמו ית' נאה להם להיותם אלקות ית'. וזהו סופו לקיימה מעושר בכל ד' אותיות השם, שזהו שמו אשר יקרא לו להיותו חלקו ית'".

ובספר "נשמת אדם" להרה"ק אהרן שמואל מקרעמניץ (שנדפס לראשונה בשנת שע"א בהסכמת השל"ה הקדוש ובית דינו ורבינו אליהו בעל שם), כתב בפרקים ו-ז: "ותלמידי חכמים על יד עוסקם בסתרי תורה, זוכים לניצוץ השם הגדול השורה בקרבם.. וא"כ יראת תלמיד חכם הוא ממש יראת ה'. ולכן היטב אשר דרש רבי עקיבא את ה' אלקיך תירא לרבות ת"ח, ות"ח שכמותו ריבה, אשר כל יקר ראתה עינו בסודות גנוי התורה.. אשר ודאי ניצוץ ורוח משם הגדול היה בו.. על כן מי שירא ועובד עבודה לת"ח כאילו עובד ה'.. העובד אותם ומשתחוה נגדם עובד ה' ממש.. כי דבר גדול דיבר דוד המלך ע"ה במה שאמר אני אמרתי אלקים אתה, ולא אמר "כאלקים" בכ"ף הדמיון אלא אלוקים ממש כביכול.. מעלת הצדיקים אף בעולם הזה להיות אלוקים ממש, כי הוא צוה ויעמוד הוא אמר ויהי, יגזור ואומר ויקם לו כדבר ה'.. כי הוא נמשל לאלקים, כשם שהקב"ה גזור גזירה ובידו לבטלה כן הצדיק הוא פי ה' ממש".

והגר"ח מוואלאז'ין ב"נפש החיים" שער א' פ"ד: "שאם יתקדש עצמו כראוי בקיום המצוות כולן.. אז הוא עצמו המקדש ממש ובתוכו ה' ית"ש.. כי כן באמת שהצדיקים ע"י מעשיהם הרצויים לפניו יתברך, הן הם מקדש ה' ממש".

והרמח"ל כתב ב"מסילת ישרים" פרק כו: "הקדוש הדבק תמיד לאלקיו ונפשו מתלהבת בין המושכלות האמיתיות באהבת בוראו ויראתו.. הנה איש כזה הוא עצמו נחשב כמשכן כמקדש וכמזבח.. וכן אמרו הצדיקים הן הן המרכבה, כי השכינה שורה עליהם כמו שהיתה שורה במקדש.

ובספר "מרבצי תורה ומוסר" ח"ג ע' 10 הביא את מכתבו של הגר"א דסלר ז"ל: "והדבר הזה הוא כל כך ברור הוא למעמיק בו הרבה, עד שאי אפשר להבין כלל שיהיה אפשר לחלוק עליו, וכך כבר מוזכר בדברי הרבה מגאוני קמאי כרמח"ל ועוד, כי צורת הצדיקים הוא השי"ת בעצמו, והיינו הך.